

PARAUGU ŅEMŠANA UN TRANSPORTĒŠANA

1. Asins paraugu iegūšana

Asins noņemšanai izmanto standarta vēnas punkcijas procedūru, pielietojot tikai vienreizējas sistēmas ("Sarstedt" slēgto stobriņu sistēma) asins noņemšanai atbilstoši ražotāja rekomendācijām. Visos gadījumos, kad izmeklēšanai var izmantot kā asins serumu, tā arī plazmu, priekšroka ir serumam (stabilāks par plazmu). Tāpēc jāizvēlas atbilstošā asins noņemšanas sistēma. Nosūtījumā pie katra testa dotas sekojošas norādes: S-serums, P-plazma, A-asinis, U-urīns.

Sagatavošanās asins parauga ņemšanai

- ✓ Pirms vēnas punkcijas pārskatīt kādi testi ir nozīmēti pacientam, lai zinātu kādus stobriņus ar vai bez antikoagulanta ir jālieto.
- ✓ Ja kādam no testiem ir nepieciešams būt tukšā dūšā, konkrēts noņemšanas laiks vai kādi citi materiāla savākšanas nosacījumi, pārjautāt to visu pacientam.
- ✓ Uzrakstīt pacienta identifikācijas datus uz nosūtījuma veidlapas un pārbaudīt tos.
- ✓ Apsēdināt pacientu noņemšanas krēslā, pastāstot, ka tiks paņemtas asinis no vēnas.
- ✓ Nomazgāt rokas ar ūdeni un ziepēm vai citu alternatīvu. Noslaucīt rokas ar vienreizēju papīra salveti. Uzvelkt tīru cimdus pāri.

Pirms vēnas punkcijas pārliecinās, vai tuvumā ir visi palīg līdzekļi:

- ✓ visas nepieciešamās monovetes, sakārtotas pēc lieluma, tilpuma un antikoagulantiem;
- ✓ atbilstošas adatas;
- ✓ ar spirtu samitrināts tampons;
- ✓ sauss, sterils tampons;
- ✓ žņaugis;
- ✓ plāksteris;
- ✓ rakstāmais;

Ja vienam pacientam ir vajadzīgi dažādi stobriņi, tad jāievēro asins noņemšanā sekojoša secība:

- ✓ Asins kultūru stobriņi, sterilie stobriņi.
- ✓ Stobriņi bez antikoagulantiem (seruma iegūšanai) – baltie.
- ✓ Stobriņi koaguloģijai (ar citrātu) – zaļie stobriņi. Ja pacientam ir nepieciešams tikai koaguloģijas stobriņš, tad vispirms ņem balto stobriņu, ko utilizē un tikai pēc tam ņem koaguloģijas stobriņu, lai izvairītos no audu tromboplastīna piemaisījuma.
- ✓ Stobriņi ar citiem antikoagulantiem:
  - Sarkanie (ar EDTA);
  - Dzeltenie (oksalāts) fluorīds – ar glikozes inhibītoru.

Vēnas punkcijas tehnika un parauga paņemšana:

1. Atvērt adatas iepakojumu.
2. Uzlikt žņaugu – žņaugu pielieto, lai palielinātu spiedienu vēnās un varētu izvēlēties punkcijas vietu. Ja pacientam ir ļoti izteiktas vēnas, tad žņaugu var uzlikt īsi pirms adatas ievadīšanas vēnā. Žņaugu uzliek 7,5-10 cm virs domātās paņemšanas vietas. Žņaugu neliek uz nobrāzuma vai jēluma vietas un uz tās puses rokas, kurā pusē ir nesen notikusi mastektomija. Ja pacientam ir jutīga āda vai dermatīts, tad žņaugu neliek tieši uz ādas. Žņaugu nedrīkst atstāt ilgāk par 1 minūti.
3. Vēnas punkciju parasti veic kubitālā, cefaliskā vai bazālā vēnās, kas atrodas tuvu virspusei. Lai vēnas būtu izteiktākas lūdz pacientu roku saspīst dūrē. Jāizvairās no izteiktas rokas pumpēšanas (dūre ciet un vaļā), jo tas var izsaukt hemokoncentrāciju testa stobriņā. Ar pirkstu palpē vēnu, lai varētu noteikt tās izmēru, dziļumu un virzienu. Pēc vēnas izvēles to vizuāli jāatceras. Pacienta roku turēt uz leju.
4. Jāatbrīvo žņaugis, ja tas tika lietots pie vēnas izvēles!

5. Dezinficē punkcijas vietu ar 70% alkoholu. Tūrot pielieto apļveida kustības, sākot no noņemšanas vietas centra un ejot uz ārpusi. Ļauj vietai nožūt no 30 sekundēm līdz 1 minūtei. Pēc tam punkcijas vietu neaiztikt. Ja nepieciešams atkārtoti palpēt vēnu, tad nepieciešams apstrādāt vai nu cimdus vai vietu ar alkoholu.
6. Pārbauda visus nepieciešamos stobriņus paņemšanai.
7. Uzliek no jauna žņaugu, nepieskaroties notīrītai vietai. Ja nepieciešams lūdz pacientu roku saspiest dūrē.
8. Noņemt adatas asās daļas aizsargapvalku. Izdarīt punkciju, pie kam pacienta roka joprojām atrodas virzienā uz leju, kamēr stobriņš ar aizbāzni tiek ievadīts virzienā uz augšu. Adatu jātur ar atveri uz augšu un adatas ielikšanai vēnai jāatkārto vēnas plūšanas virzienu. Adatu jātur ir cieši.
9. Tiklīdz stobriņā parādās asinis, tā atlaist žņaugu un arī pacients lai atbrīvo dūri. Jāatceras, ka žņaugu nevar atstāt ilgāk par 1 minūti.
10. Vecākiem pacientiem vai situācijās, kad pie žņauga noņemšanas asinis var pārstāt plūst, žņaugu var atstāt, bet nepārsniedzot 1 minūti.
11. Ja pirmais stobriņš ir piepildīts un asins plūsma pārtraukta, noņemt stobriņu.
12. Kamēr piepildās nākamais stobriņš, iepriekšējo stobriņu, ja tas satur antikoagulantu, vajag 8-10 reizes nekratot viegli pasvārstīt. Pārāk stipra maisīšana var izsaukt hemolīzi.
13. Tiklīdz ir piepildīts pēdējais stobriņš, izņemt adatu no vēnas un nekavējoši uzspiest punkcijas vietai sausu, sterilu tamponu. Tamponu ar spiedienu pieturēt 3-5 minūtes vai līdz asiņošana ir apstājusies. Ja pieturot neizmanto spiedienu, var rasties hematoma. Pacientam to var paskaidrot un lūgt turēt ar spiedienu tamponu, kamēr stobriņi tiek marķēti. Roka jātur izstiepta. Roku nevajadzētu saliekt uz augšu.
14. Stobriņus marķē ar pildspalvu vai ar flomasteri. Stobriņus nedrīkst marķēt ar zīmuli. Uz stobriņiem uzraksta uzvārdu un vārdu, nodaļu, slimības vēstures Nr., datumu. Nemarkēt stobriņus pirms vēnas punkcijas. Neatstāt istabu pirms stobriņi nav marķēti.

Ja nav iespējams ar pirmo reizi noņemt asinis, mēģina otru reizi. Ja arī otrais mēģinājums nav sekmīgs, tad trešo reizi tas pats flebotomists nevar ņemt, jāsauc palīgā cits.

Kategoriski aizliegta asins ņemšana no tās vēnas, kurā tika ievadītas zāles vai šķīdumi - tikai no otras rokas, gadījumā, ja izmeklējums jāveic nekavējoties.

2. Paraugu ņemšana bioķīmiskiem izmeklējumiem.

1. Asinis bioķīmijas analīzēm noņem monovetē bez antikoagulanta (balts); izņemot analīzi: - GlikoHbA1c-monovete ar antikoagulantu (sarkans).

- Asins paraugu ņem tukšā dūšā, atturoties no smēķēšanas, alkohola lietošanas. Ārstnieciskās zāles, kas ir spējīgas ietekmēt nozīmētā testa rezultātus, nelietot 2-3 dienas pirms izmeklēšanas, ja tas ir iespējams.
- Pacientam obligāti tukšā dūšā jābūt, lai nodotu uz sekojošām analīzēm:
  - Triglicerīdi – pacientam jābūt tukšā dūšā ne mazāk par 12 stundām;
  - Lipoproteīdu frakcijas – pacientam jābūt tukšā dūšā ne mazāk par 12 stundām;
  - Zema blīvuma holesterīns – pacientam jābūt tukšā dūšā ne mazāk par 12 stundām;
  - Glikoze – pacientam jābūt tukšā dūšā vai arī vismaz pēc divām stundām pēc ēdienreizes;
  - Glikozes slodzes tests – pacientam jābūt tukšā dūšā ne mazāk par 12 stundām.

Pēc fiziskas slodzes nedrīkst ņemt uz sekojošām analīzēm:

- Kreatīnkināze;
- Laktātdehidrogenāze.
- Asinis ņem no rīta, uzreiz pēc pacienta pamodināšanas, laika intervālā starp plkst.7:00 un 9:00. Asinis ņem pirms zāļu lietošanas.
- Citos gadījumos asins ņemšana tiek rekomendēta:
  - pēc 1 stundas, ja tika ievadīti šķīdumi, kas satur aminoskābes, olbaltuma hidrolizātus, elektrolītus, vai šķīdumi ar augstu ogļhidrātu koncentrāciju;

- pēc 8 stundām, ja tika ievadītas taukainas emulsijas.
- Pacients var gulēt vai sēdēt, bet tieši pirms asins ņemšanas 20-30 min laikā fiziskai aktivitātei jābūt minimālai.
- Rekomendētais noņemtās asins daudzums pieaugušajiem 5-10 ml, bērniem 2-5 ml, jaundzimušajiem 0,5-2 ml.
- Paraugus nogādā laboratorijā stundas laikā pēc noņemšanas. Līdz nogādāšanai un uzglabā pie $+2^{\circ}$ līdz $+8^{\circ}$ C.

Atlietus serumus var uzglabāt ledusskapī līdz 7 dienām, izņemot sekojošus parametrus:

- Kreatīnkināze un tās frakcijas – 8-12 stundas;
  - Laktātdehidrogenāze un tās frakcijas – 2 dienas;
  - Bilirubīns – 3 dienas, uzglabājot tumsā.
2. Urīna bioķīmisko izmeklēšanu var veikt 24 stundu urīnā, pirmā rīta urīna porcijā vai spontānā urīna porcijā. Attiecīgas norādes dotas pie katras analīzes. Urīna savākšanas traukam jābūt tīram un brīvam no dezinfektoriem un oksidantiem. Vēlams izmantot vienreizējus, plastmasas urīna trauciņus.
- 24.stundu urīns:
    - pacientu instruē pirmo urīna porciju utilizēt, atzīmēt laiku un sākt vākt visu materiālu 24 st.laikā; savākto urīnu uzglabāt ledusskapī; uz laboratoriju nes visu savākto urīnu vai arī izmēra visa diennakts urīna daudzumu un uz laboratoriju atnes apt. 10 ml;
  - Pirmā rīta urīna porcija:
    - pacientu instruē no rīta rūpīgi nomazgāt dzimumceļu un urīnceļu apvidu; ļaut pirmai urīna strūklai utilizēties un tad vākt urīnu konteinerī, bet neļaut konteinerim pieskarties pie ķermeņa;
  - Spontāns urīns:
    - tā ir urīna porcija neatkarīgi no savākšanas laika.

3. Glikozes tolerances testa procedūra

Pacienta sagatavošana

- Informē pacientu par īpašu sagatavošanu izmeklēšanai
- 3 dienu laikā pirms izmeklēšanas ogļhidrātu daudzumam ikdienas uzturā jābūt ne mazāk par 125g dienā
- 4 dienu laikā pirms izmeklēšanas nelietot medikamentus, kas ietekmē glikozes metabolismu
- 12 stundu laikā pirms izmeklēšanas neko neēst un mazināt fizisko aktivitāti
- Pārbauda urīnu (rīta porcija) uz glikozi un ketonvielām – pozitīvo test-stripu rezultātu gadījumā izmeklēšanu atcelt!

Asins paraugu iegūšana izmantojot asins ņemšanas sistēmas ar fluorīdu!

- Pareizi nomarkē asins noņemšanas sistēmu uzrādot pacienta vārdu, uzvārdu, nodaļas Nr., datumu un asins ņemšanas laiku
- Paņemt asinis no vēnas tukšā dūšā, paraugu ātri nogādāt laboratorijā,
- Pacientam ātri izdzert glikozes šķīdumu (50g - max-75 g, ja glikozes līmenis tukšā dūšā nepārsniedz 6,5-6,9 mmol/l),
- Pēc 60 min vēlreiz paņemt asinis no vēnas, paraugu ātri nogādāt laboratorijā,
- Pēc 90 min paņemt asinis no vēnas un paraugu ātri nogādāt laboratorijā
- Pēc 150 min paņemt asinis no vēnas un paraugu ātri nogādāt laboratorijā.

Piezīme: Procedūras laikā pacientam jābūt sēdus stāvoklī!

4. Paraugu ņemšana koagulācijas testiem vai etilalkohola noteikšanai.

Pacientam īpaša sagatavošana nav nepieciešama.

Piezīme: Ja ir nozīmēti gan koagulogijas testi, gan etilalkohola noteikšana, jāņem 2 stobriņi, katram stobriņam jānoformē attiecīgs nosūtījums.

- Asinis koagulogijas analizēm – fibrinogens, protrombīns, APTL – noņem monovetē ar antikoagulantu 3.8% Na citrātu (zaļš). Ja pacientam ir nepieciešams tikai koagulogijas stobriņš, tad vispirms noņem balto stobriņu, ko utilizē un tikai pēc tam ņem koagulogijas stobriņu.
- Punkcijas vietā ādas apstrāde: koagulogijas testiem - ar izopropanolu, etilalkohola noteikšanai - ar furacilīna šķīdumu (1:500), rivanola šķīdumu (1:500) vai citu etilspirtu nesaturošu dezinfekcijas šķīdumu
- Uzreiz pēc asins parauga ņemšanas stobriņa saturu vairākas reizes viegli samaisa
- Uz katra stobriņa etiķetes uzraksta pacienta personas vārdu, uzvārdu, ņemšanas datumu, nodaļu.

Paraugu nogādā laboratorijā 4 stundu laikā pēc ņemšanas. Līdz nogādāšanai un nogādāšanas laikā uzglabā istabas temperatūrā (+18⁰+ 24⁰C). ja nav iespējams nogādāt laboratorijā savlaicīgi atdala plazmu un to sasaldē, uzglabā -20⁰C ledusskapī.

5. Parauga ņemšana imūnhematoloģiskai izmeklēšanai.

Pacientam īpaša sagatavošana nav nepieciešama.

- Paraugu ņem stobriņā bez antikoagulanta. Ja pacientam ir norīkojums uz dažādiem izmeklējumiem, asins grupas un Rh faktora noteikšanai asinis ņem atsevišķā stobriņā.
- Stobriņu marķē pie pacienta gultas. Uz stobriņa norāda – pacienta vārdu, uzvārdu, personas koda pirmo daļu vai slimības vēstures Nr., asins grupu (O, A, B, AB), nodaļu un datumu. ABO piederību nosaka pie pacienta gultas.

Piezīme: Paraugu ar nosūtījumu nekavējoties nogādā laboratorijā kopā ar norīkojumu, kurā norādīts pacienta vārds, uzvārds, personas kods, nodaļa (adrese), noteiktā asins grupa un tajā ir ārsta un māsas, kas ņēma asinis, paraksti! Asins paraugu drīkst nosūtīt uz izmeklēšanu ne vēlāk kā 48 st. pēc ņemšanas. Asins paraugs nedrīkst būt hemolizēts.

6. Paraugu ņemšana hematoloģiskiem izmeklējumiem- (pilna, nepilna asins aina, leukocitārā formula, retikulocīti, eritrocītu grimšanas ātrums)

Pacienta sagatavošana un materiāla ņemšana: no rīta (kritiskajos gadījumos paraugu var ņemt jebkurā diennakts laikā), 12 stundas pēc ēšanas (lai izslēgtu hormonālo un citu analītu ietekmi). Paraugu ņemšanai izmanto Monovette ar EDTA K₃, kuru piepilda tā, ka virzulis pilnībā iznācis ārā. Pēc ņemšanas rūpīgi jāsamaisa ar antikoagulantu, apgriežot (180°) vismaz 5 reizes. Pie apgriešanas asinīm vienmēr jāpārplūst no viena gala līdz otram.

Stabilitāte:

Pie temperatūras +20⁰C līdz +25⁰C var glabāt līdz 4 stundām (maksimāli 6 stundas).

Pie temperatūras +4⁰C līdz +8⁰C var glabāt līdz 24 stundām.

Paraugu nedrīkst sasaldēt.

7. Paraugu ņemšana imūnfermentatīviem un seroloģiskiem izmeklējumiem.

Pacienta sagatavošana: Vēlams ņemt asinis tukšā dūšā vai 3 stundas pēc ēšanas.

Venozās asinis ņemšanai vēlams izmantot Monovettes bez antikoagulanta 2,7–7 ml apjomā atbilstoši ražotāja rekomendācijām. Asins paraugus ar EDTA, Na citrātu vai Na /Ka heparīnu var izmantot, ja nav speciālu ierobežojumu izmeklēšanas metodei.

Stabilitāte

Iegūtās asinis var uzglabāt temperatūrā +18⁰ līdz +25⁰C ne ilgāk par 12 stundām vai temperatūrā +4⁰ līdz +8⁰C ne ilgāk par 24 stundām. Tādā gadījumā asinis transportē, serumu vai plazmu neatdalot. Ja transportēšana ir paredzēta vēlāk, tad jāatdala serums vai plazma no eritrocītiem. Serumu vai plazmu atdala centrifugējot, vai serumu, pēc recekļa izveidošanās, noņem ar pipeti. Atdalīto serumu vai plazmu pārnes tīrā plastmasas stobriņā ar vāciņu. Šādā veidā to var uzglabāt līdz transportēšanai temperatūrā +4⁰ līdz +8⁰C no 7-10 dienām. Plazmas

atdalīšanai un transportēšanai var izmantot vakuuma stobriņus ar gēla barjeru atbilstoši ražotāja rekomendācijām. Nosūtījumā obligāti jāatzīmē parauga tips (serums vai plazma) un materiāla noņemšanas datums, laiks. Ja transportēšana ir paredzēta vēlāk kā pēc 7-10 dienām, tad serums vai plazma jāsasaldē temperatūrā -20°C , atzīmējot uz nosūtījuma, ka materiāls bija sasaldēts. Tādā gadījumā materiālu transportē sasaldētā veidā.

Siltā laikā paraugi jātransportē atdzesētā termosomā.

Piezīme: Hemolītisks, lipēmisks vai bakteriāli piesārņots asins paraugs nav derīgs seroloģiskajām reakcijām! Laboratorija neatbild par izmeklēšanas rezultāta pareizību, ja nebija ievēroti paraugu noņemšanas, uzglabāšanas un transportēšanas noteikumi.

8. Nepieciešamais paraugu daudzums izmeklēšanai.

Monovettes korķa krāsa	Monovettes apzīmējums	Izmeklēšanas sfēra	Nepieciešamais monovešu skaits, (tilpums)
Sarkana, S-monovette	K3E	Hematoloģija- asins analīze uz hematoloģiskā analizatora	1 (1.2 ml bērniem, pieaugušajiem 2.7 ml)
Violeta, S-Sedivette	4NC	EGĀ	1
Balta, S-monovette	Z	Imūnhematoloģija (Asins grupa un Rēzus piederība)	1 (5.5 ml)- obligāti atsevišķa monovette
Balta, S-monovette	Z	Bioķīmija, imūnķīmija- ja nozīmēti no 1-5 testi	1 (2.7 ml)
Balta, S-monovette	Z	Bioķīmija, imūnķīmija, - ja nozīmēti vairāk par 5 testiem	1 (5.5 ml)
Zaļa, S-monovette	9NC	Koaguloloģija	1 (3 ml)
Balta, S-monovette	Z	Asins saderības testi	1 (5.5 ml)- obligāti atsevišķa monovette

9. Paraugu transportēšana

Nav pieļaujama paraugu transportēšana vaļējā veidā.

Paraugus transportē noteiktā laika periodā, noteiktā temperatūras diapazonā un veidā, kas nodrošina paraugu integritāti un nesēja, apkārtējās sabiedrības un Laboratorijas drošību.

Stobriņus ar asinīm, urīna stobriņus ievieto speciālā statīvā, kas nepieļauj to apgāšanos transportēšanas laikā. Kurjers, saņemot paraugus, pārlicinās, ka trauki, kuros paraugi savākti, ir blīvi noslēgti, lai nepieļautu izmeklējamā materiāla nokļūšanu apkārtējā vidē, un transportēšanas statīvu ievieto transporta somā ar ledus elementiem. Pārlicinās, ka ledus elementi nav uz paraugiem un transportēšanas laikā neuzkritīs uz paraugiem.

Kurjers pirms paraugu statīva ievietošanas transportēšanas somā pārbauda temperatūru un dokumentē veidlapā VL- 64. Temperatūrai transportēšanas somā jābūt $+2+ 8^{\circ}\text{C}$. Ja temperatūra pārsniedz noteikto robežu, kurjers pievieno jaunu ledus elementu un pārbauda atkārtoti temperatūru pēc 10 min. Laboratorisko izmeklējumu pieprasījumus kurjers ievieto ūdensnecaurlaidīgos vākos atsevišķi no izmeklējamā materiāla.

Transporta somu novieto mašīnas bagāžas nodalījumā uz stabilas virsmas, lai tā transportēšanas laikā neapgāztos.

Transportējot paraugus, nodrošina konteineru stabilitāti, lai tie stāvētu vertikāli, neveltos un nekristu, neatrastos tiešos saules staros un nebūtu saskarsmē ar transporta līdzekļa sildierīcēm. Pēc iespējas samazina paraugu transportēšanas laiku. Ja transportēšanas laiks aizņem vairāk par 3 stundām (sastrēgums uz ceļa, transportlīdzekļa salūšana), tad kurjers par aizkavēšanās iemesliem ziņo savam tiešajam vadītājam, kas nosūta rezerves mašīnu paraugu nogādāšanai

uz Laboratoriju. Par paraugu transportēšanas aizkavēšanās iemesliem informē Laboratorijas vadītāju.

Situācijā, ja negadījuma rezultātā tiek bojāta transportēšanas soma vai atsevišķa parauga savākšanas trauks un bioloģiskais materiāls izplūst ārpus tiem, kā arī nonāks apkārtējā vidē, kurjers veic uzkopšanas darbus, stingri ievērojot personīgo drošību:

- Darbu veic tikai gumijas cimdos;
- Notraipījuma vietu pārklāj ar papīra salvetēm, lai viss izlijušais daudzums uzsūktos;
- Uzklāto materiālu no apmēram 30 cm attāluma apsmidzina ar aerosola veida dezinfekcijas līdzekli;
- Pēc dezinfekcijas līdzekļa iedarbības laika izlietotās salvetes savāc marķētā polietilēna maisā;
- Maisu ar potenciāli infekciozu materiālu stingri nosien un nodod Laboratorijā paraugu saņēmējam tālākai utilizācijai.

Paraugus, nogādājot laboratorijā no plkst.7-16 tos pieņem reģistrators un pēc plkst. 16 dežūrlaborants.

10. Paraugu ņemšana, uzglabāšana un transportēšana histoloģiskajiem izmeklējumiem

Histoloģiskajai izmeklēšanai iegūtos primāros paraugus (biopsijas, operācijas vai autopsijas materiālu) ievieto tīrā, hermētiski slēdzamā traukā ar 10% formalīna šķīdumu attiecībā 1:10.

Primāros paraugus nedrīkst uzglabāt sausā veidā vai ūdenī, ievietot ledusskapī vai termostātā!

Traukus marķē, norādot šādu informāciju:

- Trauka nr.
- Iestādes nosaukums, nodaļa
- Slimības vēstures nr.
- Pacienta vārds, uzvārds
- Datums
- Piezīmes

Primāro paraugu var ievietot vairākos traukos, atbilstoši orgānam vai lokalizācijai. Trauka marķējumā norāda primārā parauga ņemšanas vietu vai veidu (piem. FGS – fibrogastroskopija vai FKS – fibrokolonoskopija), ko atzīmē piezīmēs. Katram primāram paraugam raksta atsevišķu nosūtījumu. Nosūtījumā iekļauj skaidri salasāmu informāciju par pacientu – vārds, uzvārds, personas kods, klīniskie dati un primārā parauga paņemšanas vieta un laiks, nosūtītāja identifikācija – iestādes nosaukums, ārsta vārds, uzvārds.

Līdz nogādāšanai Laboratorijā konteineru ar audiem var uzglabāt temperatūrā +18⁰ līdz +25⁰C ne ilgāk par 24 stundām.

Materiāla transportēšanā nav nepieciešams ievērot kādas īpašas prasības, tomēr nedrīkst pieļaut materiāla sasaldēšanu, trauku saplīšanu, materiāla vai fiksācijas šķīduma izlīšanu.